

Załącznik Nr 3 do zarządzenia Nr 9/2023
Starosty Złotowskiego
z dnia 10 lutego 2023 r.
w sprawie wprowadzenia „Karty i procedury audytu
wewnętrznego w Starostwie Powiatowym w
Złotowie oraz w jednostkach organizacyjnych
Powiatu Złotowskiego”, „Programu zapewnienia i
poprawy jakości audytu wewnętrznego w Powiecie
Złotowskim” oraz „Kodeksu etyki Audytora
Wewnętrznego”.

Kodeks etyki Audytora Wewnętrznego

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Ilekroć w „Kodeksie etyki ...” jest mowa o:

- 1) **Audytora Wewnętrznego** – należy przez to rozumieć pracownika Starostwa Powiatowego w Złotowie zatrudnionego na stanowisku Audytora Wewnętrznego, spełniającego wymogi art. 286 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 2) **Audycie wewnętrznym** – należy przez to rozumieć niezależną i obiektywną działalność, której celem jest wspieranie Starosty Złotowskiego w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze. Ocena kontroli zarządczej dotyczy w szczególności adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w Starostwie Powiatowym i w jednostkach organizacyjnych Powiatu Złotowskiego;
- 3) **Czynnościach doradczych**, zwanych również zadaniami doradczymi - należy przez to rozumieć działania inne niż zadania zapewniające, których celem jest w szczególności usprawnienie działalności Starostwa Powiatowego w Złotowie lub jednostki organizacyjnej Powiatu Złotowskiego, w tym konsultacje, doradztwo lub szkolenia;
- 4) **Jednostce audytowanej**, zwanej również audytowanym – należy przez to rozumieć poddaną audytowi komórkę organizacyjną Starostwa Powiatowego w Złotowie (wydział, biuro lub jednoosobowe stanowisko pracy) lub jednostkę organizacyjną Powiatu Złotowskiego;

- 5) **Jednostce organizacyjnej** – należy przez to rozumieć jednostkę organizacyjną Powiatu Złotowskiego zaliczaną do sektora finansów publicznych, objętą audytem wewnętrznym wykonywanym przez Audytora Wewnętrznego;
- 6) **Kierownikowi jednostki audytowanej** – należy przez to rozumieć kierownika komórki organizacyjnej Starostwa Powiatowego w Złotowie lub kierownika jednostki organizacyjnej Powiatu Złotowskiego, objętej audytem wewnętrznym wykonywanym przez Audytora Wewnętrznego;
- 7) **Kontroli zarządczej** – należy przez to rozumieć ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy;
- 8) **Mechanizmach kontrolnych** – należy przez to rozumieć w szczególności procedury, instrukcje, zasady i działania służące zapewnieniu realizacji celów, ograniczeniu wystąpienia ryzyka nieosiągnięcia celów lub zmniejszeniu jego negatywnych skutków;
- 9) **Obszarze ryzyka** – należy przez to rozumieć każdy zidentyfikowany obszar obciążony potencjalnym ryzykiem, zawierający się w wyodrębnionym obszarze działania Starostwa Powiatowego w Złotowie lub jednostki organizacyjnej Powiatu Złotowskiego (w szczególności zadanie, zagadnienie, problem);
- 10) **Staroście** – należy przez to rozumieć Starostę Złotowskiego;
- 11) **Programie ZiPJAW** – należy przez to rozumieć Program zapewnienia i poprawy jakości audytu wewnętrznego w Powiecie Złotowskim;
- 12) **Ryzyku** – należy przez to rozumieć możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało wpływ (negatywny) na realizację założonych zadań;
- 13) **Sprawozdaniu** – należy przez to rozumieć dokument sporządzany po zakończeniu zadania zapewniającego, zawierający elementy określone w § 18 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu;
- 14) **Standardach** - należy przez to rozumieć Międzynarodowe Standardy Praktyki Audytu Wewnętrznego IIA (The Institute of Internal Auditors);
- 15) **Urzędzie** – należy przez to rozumieć Starostwo Powiatowe w Złotowie;
- 16) **Zadaniu audytowym** – należy przez to rozumieć zadanie zapewniające lub czynność doradczą;

- 17) **Zadaniu zapewniającym** – należy przez to rozumieć działania podejmowane w celu dostarczenia Staroście niezależnej i obiektywnej oceny kontroli zarządczej;
- 18) **Zaleceniu** - należy przez to rozumieć propozycje działań służących wyeliminowaniu słabości kontroli zarządczej lub usprawniających funkcjonowanie jednostki.

Rozdział 2 **Podstawowe informacje**

§ 2. 1. Praca Audytora Wewnętrznego opiera się na zaufaniu do przeprowadzanej przez niego oceny procesów zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania w Urzędzie i w jednostkach organizacyjnych. Niezbędnym warunkiem uzyskania takiego zaufania, jest zachowanie przez Audytora Wewnętrznego odpowiedniej postawy etycznej. Pomocą w tym zakresie jest Kodeks etyki Audytora Wewnętrznego, zwany dalej Kodeksem etyki.

2. Podstawą opracowania Kodeksu Etyki jest Kodeks etyki Stowarzyszenia Auditorów Wewnętrznych IIA Polska oraz Standard nr 1010 Międzynarodowych Standardów Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego, stanowiących załącznik do Komunikatu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Min. Roz. i Fin. z 2016 r., poz. 28) w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych.

3. Kodeks etyki jest nieodłączną częścią zarządzania audytem wewnętrznym a obowiązek jego stosowania w Urzędzie i w jednostkach organizacyjnych został uznany w *Karcie i procedurze audytu wewnętrznego w Starostwie Powiatowym w Złotowie oraz w jednostkach organizacyjnych Powiatu Złotowskiego.*

4. Celem Kodeksu etyki jest promowanie uczciwego, rzetelnego i godnego postępowania Audytora Wewnętrznego przy wykonywaniu audytu wewnętrznego. Kodeks uwzględnia, zarówno ogólne wymagania dotyczące pracowników zatrudnionych w Urzędzie, jak i specyficzne wymagania związane z pracą na stanowisku audytora wewnętrznego.

§ 3. Kodeks Etyki stanowi zestawienie:

- 1) zasad ogólnych odnoszących się do praktyki wykonywania zawodu audytora wewnętrznego,
- 2) zasad postępowania stanowiących normy zachowania oczekiwanego od audytora wewnętrznego.

Rozdział 3

Zasady postępowania

§ 4. 1. Audytor Wewnętrzny obowiązany jest do stosowania ogólnie przyjętych zasad etyki zawodowej, stanowiących reguły moralnego postępowania, takich jak:

1) **Prawość i Uczciwość.** Prawość Audytora Wewnętrznego jest źródłem zaufania, a zatem stanowi podstawę polegania na jego osądzie. Audytor wewnętrzny przy wykonywaniu swoich obowiązków powinien postępować uczciwie, tj. w zgodzie ze swoimi przekonaniem, według najlepszej woli i wiedzy oraz z należytą starannością, tak, aby nie dawać powodu do podważania prezentowanych przez niego ocen i opinii. Uczciwość Audytora Wewnętrznego buduje zaufanie do jego pracy, a przez to stanowi podstawę do polegania na jego ocenie.

Audytor Wewnętrzny powinien:

- a) wykonywać swoją pracę uczciwie, odpowiedzialnie i z zaangażowaniem,
- b) przestrzegać prawa oraz przepisów wewnętrznych obowiązujących w jednostce oraz ujawniać wszystkie informacje zgodnie z wymogami obowiązującego prawa i regułami zawodu audytora,
- c) uznawać i wspierać cele jednostki, które są zgodne z prawem i zasadami etyki,
- d) przedkładać dobro publiczne nad interesy własne i swojego środowiska,
- e) nie angażować się w działania sprzeczne z prawem lub w działania, które mogłyby podważać zaufanie do jego pracy lub działalności jednostki.

2) **Niezależność i obiektywizm.** Audyt wewnętrzny musi być niezależny a Audytor Wewnętrzny powinien zachować obiektywizm podczas przeprowadzania zadania audytowego, w szczególności przy zbieraniu, ocenianiu i przekazywaniu informacji na temat badanej działalności lub procesu, formułować swoje oceny w oparciu o fakty, w sposób bezstronny i wolny od uprzedzeń oraz unikać konfliktu interesów. Audytor Wewnętrzny powinien unikać

sytuacji, w których mógłby czuć się niezdolny do wydawania obiektywnych opinii, zgodnych z jego umiejętnościami i wiedzą.

Niezależność to brak okoliczności, które zagrażają bezstronnemu wykonywaniu obowiązków przez Audytora Wewnętrznego. W tym celu Audytor Wewnętrzny ma bezpośredni i nieograniczony dostęp do Starosty.

Obiektywizm to bezstronna postawa intelektualna, pozwalająca Audytorowi Wewnętrznemu na przeprowadzanie zadań z wiarą w efekty jego pracy oraz unikaniem jakichkolwiek ustępstw co do jakości. Obiektywizm wymaga, by Audytor Wewnętrzny nie podporządkowywał swoich osądów w sprawach audytu opiniom innych osób. Problemy dotyczące niezależności i obiektywizmu muszą być rozpatrywane i rozwiązywane na szczeblu Audytora, działalności audytu wewnętrznego i jego pozycji w strukturze organizacji.

3) Poufność. Audytor Wewnętrzny powinien szanować wartość i własność informacji, którą otrzymuje i nie ujawniać jej bez odpowiedniego upoważnienia, chyba że istnieje prawny lub zawodowy obowiązek jej ujawnienia.

Audytor wewnętrzny:

a) powinien rozważnie wykorzystywać i chronić informacje uzyskane w trakcie wykonywania swoich obowiązków,

b) nie powinien wykorzystywać informacji dla uzyskania osobistych korzyści lub w jakimkolwiek innym celu, który byłby sprzeczny z prawem lub przynosiłby szkodę dla etycznych i zgodnych z prawem celów jednostki.

4) Kompetencje i profesjonalizm. Audytor Wewnętrzny powinien wykorzystywać posiadane informacje, umiejętności i doświadczenie do możliwie najbardziej profesjonalnego przeprowadzania audytu wewnętrznego. Zadania muszą być wykonywane z biegłością i należytą starannością zawodową.

2. Audytor Wewnętrzny musi podlegać bezpośrednio Staroście, co pozwala mu na prawidłowe wypełnianie obowiązków. Taka podległość funkcjonalna oznacza na przykład, że Starosta:

a) zatwierdza plan audytu wewnętrznego, oparty na analizie ryzyka,

b) zatwierdza budżet i plan zasobów audytu wewnętrznego,

- c) otrzymuje od Audytora Wewnętrznego informacje na temat działań audytu wewnętrznego w odniesieniu do planu i innych spraw,
- d) zatwierdza decyzje w sprawie zatrudnienia Audytora Wewnętrznego,
- e) zatwierdza wynagrodzenie Audytora Wewnętrznego,
- f) bada, czy występują niepożądane ograniczenia zakresu lub zasobów.

3. Audytor Wewnętrzny nie może być narażony na jakiegokolwiek próby narzucenia zakresu audytu, wpływania na sposób wykonywania pracy i informowania o jej wynikach. Audytor Wewnętrzny musi ujawnić Staroście takie próby oraz omówić z nim możliwe implikacje.

4. Audytor Wewnętrzny musi komunikować się i współpracować bezpośrednio ze Starostą.

5. W przypadku rzeczywistego lub domniemanego naruszenia niezależności lub obiektywizmu, szczegóły tego naruszenia muszą zostać ujawnione odpowiednim osobom. Sposób ich ujawnienia zależy od charakteru naruszenia.

6. Naruszenia niezależności organizacyjnej lub indywidualnego obiektywizmu mogą wystąpić m.in. w postaci konfliktu interesów o charakterze osobistym, ograniczenia zakresu badania, ograniczenia w dostępie do danych, personelu i majątku, jak również ograniczenia zasobów, np. finansowania.

7. Audytor Wewnętrzny musi powstrzymać się od oceny działalności operacyjnej, za którą był uprzednio odpowiedzialny.

8. Ograniczenie obiektywizmu ma miejsce wtedy, gdy Audytor Wewnętrzny świadczy usługi zapewniające dotyczące działań, za które był odpowiedzialny w ciągu roku poprzedzającego badanie. Zadania zapewniające dotyczące obszarów, za które odpowiada Audytor Wewnętrzny muszą być nadzorowane przez osobę spoza audytu wewnętrznego.

9. Audytor Wewnętrzny może świadczyć usługi zapewniające w obszarach, w których świadczył usługi doradcze pod warunkiem, że charakter doradztwa nie naruszał obiektywizmu, a na etapie przydzielania Audytora Wewnętrznego do zadania zapewniono indywidualny obiektywizm.

10. Audytor Wewnętrzny może świadczyć usługi doradcze także w zakresie działań operacyjnych, za które był uprzednio odpowiedzialny. Jeżeli w związku z wykonaniem

proponowanej usługi doradczej może nastąpić ograniczenie niezależności lub obiektywizmu Audytora Wewnętrznego, informacja ta musi zostać ujawniona Staroście przed podjęciem się zadania.

§ 5. Audytor Wewnętrzny powinien:

- 1) chronić swoją niezależność przed próbami wpływania na wyciągane przez niego wnioski, ustalenia i zalecenia,
- 2) przedstawiać jasne i przejrzyste sprawozdania z przeprowadzonych przez siebie zadań audytowych, oparte na dowodach zebranych i ocenionych zgodnie z obowiązującymi przepisami i uznaną praktyką w zakresie audytu wewnętrznego,
- 3) nie brać udziału w żadnych działaniach, które mogą utrudnić wypracowanie bezstronnej oceny lub być postrzegane jako utrudniające wypracowanie takiej oceny; zalicza się do nich w szczególności te działania, które są niezgodne z celami lub interesami jednostki,
- 4) nie akceptować niczego, co mogłoby mu przeszkodzić w wypracowaniu obiektywnej oceny lub być postrzegane jako brak obiektywizmu przy ocenie,
- 5) ujawniać wszystkie istotne fakty, o których posiada wiedzę, a których nie ujawnienie mogłoby zniekształcić sprawozdanie z przeprowadzenia zadania audytowego w obrębie określonego obszaru działalności jednostki,
- 6) postępować w sposób sprzyjający umacnianiu zawodowej współpracy i dobrych stosunków z innymi pracownikami,
- 7) swoim postępowaniem i wzajemną współpracą umacniać rangę i znaczenie audytu wewnętrznego dla właściwego funkcjonowania jednostki.

§ 6. 1. Audytor Wewnętrzny musi unikać konfliktu interesów, nie powinien brać udziału w zadaniu audytowym, które może prowadzić do powstania konfliktu interesów, a także nie powinien wykorzystywać swojej funkcji do celów prywatnych.

2. Konflikt interesów będzie miał miejsce w sytuacji, gdy Audytor Wewnętrzny, jako osoba obdarzona zaufaniem, ma sprzeczne interesy zawodowe lub osobiste. Konflikt interesów istnieje nawet wtedy, gdy nie dochodzi do żadnych nieetycznych lub niewłaściwych działań. Może

tworzyć wrażenie niestosownego zachowania, podważając zaufanie do Audytora Wewnętrznego, działalności audytu wewnętrznego i całego zawodu.

3. Audytor wewnętrzny powinien:

1) upewniać się, że zalecenia sformułowane w wyniku przeprowadzenia zadania audytowego nie przenoszą na niego żadnych kompetencji ani odpowiedzialności w zakresie zarządzania jednostką oraz gwarantują, że funkcje tego rodzaju pozostają w całkowitej i wyłącznej kompetencji ścisłego Kierownictwa,

2) dbać o ochronę swojej niezależności i unikać konfliktu interesów, odmawiając przyjmowania jakichkolwiek korzyści, które mogłyby naruszać jego niezależność, uczciwość i obiektywizm w wykonywanej pracy lub mogłyby być postrzegane jako naruszające te zasady,

3) unikać wszelkich związków z członkami kadry kierowniczej i z pracownikami jednostki oraz innymi osobami, które skutkują wywieraniem na niego nacisków albo w jakikolwiek sposób umniejszać lub ograniczać zdolność do działania,

4) unikać powiązań, które mogą powodować ryzyko korupcji lub mogą być źródłem wątpliwości, co do jego obiektywizmu i niezależności.

§ 7. 1. Audytora Wewnętrznego musi cechować biegłość, tj. musi mieć wiedzę, umiejętności i inne kompetencje potrzebne do skutecznego wykonywania obowiązków. Oznacza to m.in. znajomość obecnych działań, trendów, pojawiających się zagadnień, co jest konieczne, by służyć radą i przedstawiać dobre zalecenia.

2. Jeżeli Audytorowi Wewnętrznym brakuje wiedzy, umiejętności lub innych kompetencji niezbędnych do wykonania całości lub części zadania, musi on wówczas pozyskać odpowiednią pomoc i wsparcie merytoryczne.

3. Audytor wewnętrzny musi mieć wystarczającą wiedzę pozwalającą na oszacowanie ryzyka oszustwa oraz ocenę sposobu zarządzania tym ryzykiem w organizacji, ale nie oczekuje się od niego posiadania wiedzy specjalistycznej wymaganej od osób, których podstawowym obowiązkiem jest wykrywanie i prowadzenie dochodzeń w sprawie oszustw.

4. Audytor Wewnętrzny musi posiadać wiedzę o podstawowych ryzykach i mechanizmach kontrolnych związanych z wykorzystaniem informatyki oraz znać dostępne

wspomagane komputerowo techniki audytu. Jednakże nie oczekuje się od niego wiedzy specjalistycznej, takiej jak od audytorów, których podstawowym obowiązkiem jest audyt informatyczny.

5. Jeżeli Audytorowi Wewnętrznemu brakuje wiedzy, umiejętności lub innych kompetencji niezbędnych do wykonania całości lub części zadania doradczego, musi on odmówić realizacji takiego zadania lub pozyskać odpowiednią pomoc i wsparcie merytoryczne.

6. Audytor Wewnętrzny musi wykazywać się starannością i umiejętnościami, jakich oczekuje się od odpowiednio rozważnego i kompetentnego audytora wewnętrznego. Należyta staranność zawodowa nie oznacza nieomyślności. Działając z należyłą starannością zawodową Audytor Wewnętrzny musi rozważyć możliwość użycia technik audytowych wykorzystujących technologie informatyczne oraz innych technik analizy danych.

7. Audytor wewnętrzny musi być wyczulony na znaczące ryzyka, które mogą wpływać na cele, działalność operacyjną i zasoby organizacji. Jednakże same procedury zapewniające, nawet przeprowadzane z należyłą starannością zawodową nie gwarantują, że wszystkie znaczące ryzyka zostaną zidentyfikowane.

8. Audytor Wewnętrzny musi poszerzać swoją wiedzę, umiejętności i inne kompetencje poprzez ciągły rozwój zawodowy.

9. Audytor wewnętrzny powinien:

a) podejmować się przeprowadzenia tylko takich zadań audytowych, do wykonania których posiada wystarczające kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie,

b) przeprowadzać audyt wewnętrzny zgodnie z przepisami prawa, Międzynarodowymi Standardami Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego oraz wewnętrznymi procedurami Urzędu dotyczącymi prowadzenia audytu wewnętrznego,

c) stale podnosić swoje kwalifikacje zawodowe oraz efektywność i jakość wykonywanych zadań audytowych. Jeśli Audytor Wewnętrzny nie posiada wystarczającej wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji niezbędnych do wykonania danych czynności audytowych, powinien wystąpić o wsparcie merytoryczne lub pomoc do innych pracowników jednostki albo zgłosić Staroście konieczność powołania eksperta.

Rozdział 4

Postanowienia końcowe

§ 8. 1. Zaprezentowane w Kodeksie etyki Audytora Wewnętrznego reguły są pomocne w praktycznym stosowaniu zasad ogólnych, a ich celem jest wskazanie wzorców etycznego postępowania Audytora Wewnętrznego.

2. Audytor Wewnętrzny ma obowiązek zapoznania się z treścią Kodeksu Etyki Audytora Wewnętrznego i stosowania go w czasie wykonywania czynności audytowych.